

Szeged, 1932. szeptember 10.

Egyházi Híradó

A szegedi- és ujszegedi ref. egyház hivatalos lapja

Főszerkesztő: Harsányi Pál.

Szerkesztő: Bakó László.

„Aki győz, oszloppá tesz-
szem azt az én Istenem-
nek templomában és töb-

bé onnét ki nem jő; és
felirom őreá az én Is-
tenemnek a nevét . . .”
(Jel. 3:12).

XI. évfolyam 1932. 36. szám.

TARTALOM:

Vezércikk: Emlékirat. — Tárca: óg.: Istennek dalnokai. — Hírek.
— Ujszegedi Missziói Egyház. — Hirdetések.

Emlékirat a szegedi helvét hitvallásu református egyházzól*

A szegedi református egyház régibb történetéről biztos adataink nincsenek. Azonban mindjárt a reformációnak Magyarországon lett elterjedése után a szomszéd Makó városban virágzó iskolánk lévén; hihető, sőt egyházi jegyzetek bizonyítják is, hogy Szegeden is már ezidőben ref. egyház alakult, amely a török uralom alatt enyészett el.

Hogy Szegeden ref. egyház létezett, ezt igazolja a hódmezővásárhelyi egyház régi jegyzőkönyve, melynek egyik lapján ottani prédikátor, a jeles Szőnyi Benjámint által feljegyezve, ezeket találjuk:

5. lap, 3-szor: »A szegedi református egyház lelkipásztorának és iskolamesterének a só jövedékből évi járadékja volt az erdélyi sóhivatal rendeletéből és engedélyével; már akkor azok a reformátusok, akik az egyháznak mintegy megalapítói voltak, ily módon kívántak szintén részesedni. Veszem ezt egy bizonyos idős Kökény István végrendeletéből, aki valamikor gyevi polgár volt és akinek az apja a szegedi református egyháznak alkalmazottja volt, aki igen gyakorta, ismételten beszélt ezeket nekem«.

Szőnyi Benjámint 1744-től 1789-ig volt a hódmezővásárhelyi református egyháznak prédikátora; azután pedig öt évig nyugalomban élt, s meghalt 77 éves korában. Ujabb időben a Szegeden és vidékén szétszórta élő református híveket a hódmezővásárhelyi ref. lelkipásztorok vették gondozás alá. Eleinte hivatalból rabokhoz, katonákhoz s delikvens egyénekhez jártak be s ily alkalmakkor a többi református hívek is részesültek az uralmi szent vacsorában.

Első közönséges istentiszteletet Szegeden Gaál Dániel hódmezővásárhelyi református lelkipásztor tartotta a görög nem egyesült egyház iskolahelyiségében 1847-ki évi április 25-én. Istentisztelet után pedig gyűlés tartatván, elhatározottak, hogy presbiterek választassanak. Meg is választottak: Rekettye Pál kereskedő gondnoknak, a többi presbiterekül pedig Kovács János orgona- és zongorakészítő, Gombás József birtokos, Török János bognár, Lévy Ádám könyvkötő, Varga István műszerkovács.

E gyűlésben elhatározottak, hogy mivel az ágostai hitvallásu. evangélikus testvérekkel a szándékolt egyesülés a két felekezet

tagjai közt kifejezett surlódás miatt nem jöhetett létre: a református hívek külön kívának egyházzá szervezkedni; inkább akarnak gunyhóban békében lakni, mint a jóval kevesebb számú s felettük mégis fölényt gyakorolni már eddig is megkísérlett ágostai hitv. evangélikus atyafiakkal palotában versengésben élni. S e határozatról a testvér felekezet küldöttség által értesítették. Ez alkalommal egyházi pecsét készíttetése is elhatározottak ilyen körirattal: »A Szegedi Helv. Hitvallásu Egyház Pecsétje«. Közepén kehely és buzakéve. 1847.

Az 1848-ik évi pünkösdi ünnep napján Tóth Ferenc hódmezővásárhelyi ref. lelkipásztor tartott istentiszteletet a görög nem egyesült egyház iskolájában, melynek végezte után gyűlés tartatván: Kovács János választott gondnokká s kimondatott, hogy az egyház szervezése megkezdessék. Azonban a szabadságharc kitörése miatt az ügy megakadt.

Majd 1852-ik évben Kovács János fáradhatatlan gondnok, az elaludt ügyet ismét felélesztette, s maga személyesen összejárván a várost, tudatta a hitsorsosokkal, hogy a hódmezővásárhelyi református lelkipásztorok hozzájuk ismét be fognak járni. Be is jött husvétra Tatár János református segédlelkész s istentiszteletet tartott az alsóvárosi volt Kaszinó helyiségében, a Sári Mátyás-féle házban.

Az 1853-ik év karácsony ünnepére Varga Pál református segédlelkész — Gaál Dániel lelkipásztor káplánja — jöven be: a felsővárosi Kaszinó termében tartott az istentisztelet, melyre a másvallásuak is nagy számban megjelentek.

Ilyen nyilvános istentiszteletek tartása által a protestáns vallás e népes római katolikus városban mindinkább ismertebbé lett, oszlani kezdett az előítéletek homálya s híveinkben a római katolikus atyafiak is keresztyén testvéreiket ismervén fel: idegenkedés helyett szeretettel közeledtek egymáshoz.

Ekként előkészítve lévén már az egyház szervezésének útja, az eddig félénk, s félrevonult református híveink nekibátorodtak s kezdtek tömörülni.

És 1855 évi február hóban megkeresett a Hódmezővásárhelyen székelő békésbányai református egyházmegye esperessége, hogy a szegedi református híveknek anyaegyházzá leendő alakulását pártfogása

* Elhelyezve a templom alapkövébe 1882 augusztus 25-én.

által előmozdítani s erre nézve a kívánt engedélyt az egyházi főhatóságtól s a magas kormánytól kieszközölni kegyeskednék. Az Esperesség örömmel fogadta a szegedi hívek törekvését, de leiratában oda utasította az előjáróságot, hogy előbb a Szegeden lakó helv. hitvallású hívek létszáma pontosan összeírassék s hozzá, — további intézkedés eszközölhetése céljából — beterveztessék. A kívánt összeírás megtörténvén, az 1855-ik évben 93 református család-fő találtatott, kiknek névsora az illető esperességhez beterveztetett.

Még ugyanezen évben, vagyis 1855 évi november hó 18-án Szél Sámuel hódmezővásárhelyi ref. lelkipásztor új kenyér és új borérti úri szent vacsora kiszolgáltatása végett megjelentvén az istentisztelet után tartott gyűlésben a hívek előtt a szegedi ref. egyház megalakítását engedélyező egyházmegyei és egyházkerületi végzést előszóval felolvassa.

A cs. kir. Vallás- és Közoktatási Magas Miniszterium 1856. évi december 29-én 20435. szám alatt kiadott rendeletével a szegedi ujonnan alakított helv. hitvallású egyházközség javára az egész ausztriai birodalom területén lakó mindkét hitvallású evangélikusoknál önkéntes segélygyűjtést engedélyezett.

Ennek folytán a segélygyűjtés megindított. Azonban részint az ország akkori nyomott helyzete miatt, részint mert az egyházkerületek az egyház fontosságát kellőleg nem méltatták figyelmükre; a befolyt segély a feladat megoldását távolról sem tette kedvező kilátásba. Ugyhogy a szegedi református hívek áldozatán kívül főképen a tisztántuli református egyházkerületbeli, leginkább pedig a hódmezővásárhelyi, makói és tszentesi hitrokonok elismerésre méltó adakozásaiknak köszönhető, hogy az új egyház Istenre bízva jövőjét, önálló életét megkezdhetette.

Szeged város 1856. évi 161. szám alatti határozatával adományozott az egyháznak templom s iskolahelyül a Mars-téren 1080 négyszögöl vizállásos tért oly ajánlással, hogy annak felét fel fogja tölteni. Ezen Mars-téri telek helyett a város az egyház kérvényére 1859-ben 2915—859. sz. alatti határozatával közelebb a város központjához, a Vidra-utcában szinte 1080 négyszögöl telket adományozott. S ez a telek — a város rekonstrukciója alkalmával — mivel az alakítandó *István-tér* keretébe esett, kiszájtattatott s ára az új parochiális telek értékében beszámíttatott.

1856 november 30., 162. szám alatt a város a római katolikus belvárosi temető mellett az ágostai és helv. hitvallású evan-

gélikusok részére temetkezési helyül két hold földet adományozott.

1857. évi július 14-én tartatott a szervező egyházi közgyűlés nagytiszteletű Tóth Ferenc hódmezővásárhelyi ref. lelkipásztor s egyházmegyei esperes elnöklete alatt, tekintetes Taschler József megyei főnöki, mint országfejedelmi biztos közbejöttével, jelenlétben az elnöklő esperesen kívül Gaál Dániel hódmezővásárhelyi lelkipásztor s egyházmegyei tanácsbíró is, ki a szegedi ref. egyház megalakításában legtöbbet fáradozott.

F. gyűlésben elnöklő esperes örömmel jelenti, hogy a főtiszteletű superintendansi hivataltól vett leirat szerint a szegedi helv. hitvallású egyház megalakítását a magas kormány helyben hagyta. Jelenti továbbá, hogy az egyház megalakítására a magas kormány 100, szóval száz osztr. forintot adományozott.

Ezek bejelentése után a jelenlevőket az egyház szervezésére felhívta. Mire, a magas kormánynak kegyességéért hálás köszönetet nyilvánítván: a gyűlés az egyházat megalakultnak kimondotta.

A leendő lelkész fizetése következőképen állapított meg: Kézpénz pengői 600 frt. rendes lakással és tandíjjal, mely havonként egy gyermektől pengő pénzben 20 krajcár. Prédikációs halottól pengői 5 frt. Imádságostól pengői 2 frt. A lelkész mellett segédkező éneklőnek pengői 1 frt.

A lelkészválasztó gyűlés 1858 június hó 6-án tartatott meg nagytiszteletű Tóth Ferenc egyházmegyei esperes elnöklete alatt tekintetes Taschler József megyefőnöki mint cs. kir. országfejedelmi biztos jelenlétében, mely alkalommal Varga Pál hódmezővásárhelyi református segédlelkész a szegedi református önálló egyház rendes lelkészül megválasztatott; ki is hivatalába Szél Sámuel hódmezővásárhelyi lelkipásztor s egyházmegyei tanácsbíró által 1858. évi december hó 5-én iktattatott be. Székfoglaló egyházi beszédjét Pál apostol I. kor. III. rész 11. vers szerint a Felsővárosi Kaszinó termében tartván. Ezen ünnepélyes istentisztelettel, melynek emelésére a szentügy iránti buzgalomból a hódmezővásárhelyi ref. gimnázium énekkara is megjelent; a másfél százados sirjából új életre kelt szegedi református egyház nyilvános élete megkezdett.

1858 december 12-én tartatott az új lelkész elnöklete alatt az első egyháztanács ülés, melyben a szükséges anyakönyvek s lelkészi hivatalos pecsét készíttetése elhatározott. A lelkészi pecsét el is készíttetett ily körirattal: »Szegedi Helv. Hitv. Lelkészi Pecsét«. Közepén kinyitott biblia s lapján János ev. X. 11. A biblia alatt 1859.

Templom nem lévén, isteni tisztelet tartása végett kibérelte az egyház a Fölsővárosi Kaszinó termét. mivel ennek közelében volt, a Zárda-utca sarkán, az egyház által 2000 forintért vásárolt parochiális épület. A parochián egy szoba iskolának rendeztetvén be, a lelkész vezetése alatt rendes hétköznapi iskola, az iparos tanulók részére pedig vasárnapi iskola nyitattott.

1859 március 30-án nyilvános árverésen megvette az egyház az alsóvárosi volt Kaszinó-féle házat 5251 osztr. forintért, mely épületben egy fedél alatt: lelkészlak, iskola és nagy imaterem birtokába jutott az egyház.

Az imaház díszesen berendeztetvén, nagytiszteletű Szél Sámuel által 1859 május hó 29-én felszenteltetett; másnap pedig a lelkészlak lett egy örömnépéllyel felszentelve, amennyiben ez nap este tartott az egyház által az új lelkész lakodalma, ki Hódmezővásárhelyről hozta menyasszonyát, Kustós Zsuzsannát. Ottani lányok tanítója, Kustós Lajos hajadon leányát.

Az ujonnan megnyitott zsenge egyház csakhamar fejlődésnek indult s békéje sem belülről, sem kívülről meg nem zavartott.

Az egyház első évében 1859. évben a hívek létszáma volt 247 lélek. Ezenkívül jönnek a mindkét nemen levő cselédek, iparostanulók, iparos, kereskedő és gyógyszerész segédek; esendőrök, rendőrök, sorkatonák, rabok és a közeli vidéki illetőségű, de Szegeden tartózkodó napimunkások. (A böjti communio alkalmával kb. 100 katona élt uri szent vacsorával.) Megkereszteltetett 10, meghalt 9, egybekelt 3 pár. A hétköznapi iskolában tanulók száma 11, a vasárnapi iskolában 17. Az egyház megalapítására a máshonnan befolyt adakozásokon kívül részint készpénzben, részint ajánlatban találtatott: a szegedi hívek részéről 2890 frt. 30 krajcár, hódmezővásárhelyi hívek részéről 3226 frt., makói hívek részéről 1577 frt. 33 kr., szentesi hívek részéről 1097 frt. 57 kr.; összesen 8791 frt. 20 kr. Befolyt összesen a máshonnan jött kegyes adományokkal együtt 5545 frt. 43 kr.

Az 1860. évi január 11-én Debrecenben tartott egyházkerületi történelmi nevezetességű patenses közgyűlésen a szegedi református egyház is képviseltette magát Varga Pál lelkésze által.

E gyűlés megtartása császári parancs által előre betiltva lévén, nagy volt az izgatottság az egész országban, mert az alkotmányos jogaitól megfosztott nemzet figyelme valláskülönbség nélkül honfiúi rokonszenvvel a protestánsok felé fordult. És

a császári pátens által autonómiájában megátadott magyar református egyház bátran védő állásba helyezkedve; nemcsak az egyházkerületbeli, hanem az egész magyar és erdélyországi reformátusok, sőt más vallású honfitestvéreink is seregestől tódultak a gyűlésre, Debrecenbe. S dacára annak, hogy a városra ágyuk voltak kiszegezve, s a gyűlésben megjelent császári biztos a betiltó rendeletet az elnöklő helyettes szuperintendensnek, *Balogh Péternek* személyesen átadta s a gyűlés megtartását a császár nevében szóval is betiltotta: a gyűlés megtartott s ezáltal a magyarországi protestánsok vallási szabadsága megmentve lőn. 1860 április 15-én tartott egyháztanácsülésünk jegyzőkönyvében egyházmegyei világi tanácsbiróságra kelletvén szavazni. A 6. sz. a. határozatnak áll: »a gyűlés az egyházmegyei világi tanácsbiróságra a protestantismus szellemétől lelkesülő hitburgó tek. *Tisza Lajos urat választotta meg.*

Emlékiratunkban följegyeztetik ez azért, mert az akkor már nagyreményű ifju, jelenleg mint böles államférfiu, s *I. Ferenc József* cs. kir. apostoli felsége által országos törvényhozás útján kinevezett kir. biztos, a pusztító árviz által rombadőlt Szeged újbóli alkotásával nagy munkáját — az elpusztult város iszonyu képe előtt könnyező fejedelem ama biztató szavait: »*Szeged szebb lesz, mint volt*« megvalósítandó, bámulatos öréllyel, fáradsággal és sikerrel vezeti. S az ő vallásos buzgóságának köszönheti legnagyobb részben a szegedi ref. egyház is, hogy a templom alapját leteheti.

1860. évi aug. 18-án a város képviselési közgyűlés 17445. sz. a. határozatával a szegedi ref. egyház lelkésze javadalmazására a városi közpénztárból évenként 300 osztr. frt.-ot szavazott meg.

1861 február 14-én a városi közgyűlés 115. sz. a. határozatával a mindkét hitvallású evangélikusok tanítója részére a városi tárból évenkénti 420 frt.-ot szavazott meg.

1861 május 12-én, az elhunyt *Gróf Teleky László* emlékére a piactéren tartott gyászistentisztelet, a városi tanács azon megkeresésére, hogy az elhunyt dicső hazafi az ország halottja lévén; a gyászünnepélyen az egész város részt kíván venni. Ez alkalommal a lelkész, *Varga Pál* a város által emelt gyással bevont szószékből több mint tizezer főből álló gyülekezet előtt prédikált. Ez ünnepélyen a városi dalárda is közreműködött.

1862. évi március hó 26—29. napjain a békés-bánati ref. egyházmegye közgyűlése *Hajnal Ábel* esperes és *Lónyai Menyhért* elnöklete alatt Szegeden tartatott.

1865. évi április 15-én tartott egyházi

gyűlésben a leköszönt *Kovács Sándor* helyébe egyházi főgondnokra tekintetes *Balogh János* választatott meg, ki ez időtől kezdve — időnkint mindig megválasztatván — az egyház javára mai napig buzgón fáradozott, s jelenben is fáradozik.

1867. évi augusztus 2-án egyházunkat kitűnő egyházkormány-férfiaink látogatták meg. Ugyanis főtisztelendő s nagyságos *Balogh Péter* a tiszántuli ref. egyházkerület püspöke, nagytisztelendő *Révész Bálint* egyházkerületi főjegyző s debreceni egyházmegei esperes és *Hajnal Abel* békés-bánati esperes kíséretében — Hódmezővásárhelyre, az ottani ref. főgimnáziumbeli tanulók érettségi vizsgájára utazván Debrecenből — körünkbe érkezett, s a vendégeket *Balogh János* akkori kir. kincstári ügyész, mint egyházunk főgondnoka, fogadta s látta el vendégszerető házábanál.

Másnap reggel 8 órakor Szegedről Hódmezővásárhelyre indultak, honnan lovasbandérium s több mint kétszáz kocsin jött a nép a főpásztor elébe, s határtól a városba harangok zugása között kísérté be.

Hódmezővásárhelyről augusztus 6-án déli 12 órakor érkeznek vissza Szegedre a kitűnő vendégek, s ismét *Balogh János* főgondnok házábanál megszállva, a mi zsenge egyházunk megszemplésére siettek s a Parochián az egyház volt szerencsés őket szerényebb ebédre megnyerni.

Másnap, augusztus 7-én, az egyház és iskola megvizsgálása után, a városházát szemlélték meg, hol *Réh János* polgármester helyettes, *Kolb Antal* városi tanácsnok fogadta őket; majd a belvárosi Kaszinót nézték meg, hol *Vadász Manó* kaszinói elnök által fogadtattak. Végre a belvárosi róm. kath. plébános s címzetes prépost, főtisztelendő s nagyságos *Kreminger Antalt* látogatták meg, *Varga Pál* lelkész, *Balogh János* főgondnok s több presbiter kíséretében, ki a megtisztelő látogatást szives köszönettel vette.

Ebéd után bucsut vettek a derék kormányférfiak zsenge egyházunktól, igérvén, hogy miután személyesen meggyőződtek ennek fontos helyzetéről, felvirágoztatására tőlük kitelhetőleg munkálkodni fognak.

(Folyt. köv.)

Értesítem Református Testvéreimet,

hogy mindenfelé régi

TOLLAT

v e s z e k, vagy újért kicserélek. Ágyneműbe való új tollat a legmértányosabb árban házhoz szállítok.

Esetleg levelezőlapon szives megkeresést kér

vitéz FARKAS JÓZSEF

Somogyitelep, XXIV. utca 950. szám.

TÁRCA

Istennek dalnokai

47. Zsolt. 7—8. v.

A magyar református embernek szép vonása és jellemző tulajdonsága az, hogy szeret énekelni. Ha szívét a hála érzése tölti el a gondviselő Isten iránt, háláját rendesen énekben juttatja kifejezésre; ha pedig lelkét bánat üli meg, fájalmát énekben zokogja el. Ezért van az, hogy a mi istentiszteleti szertartásainknak egyik fontos alkotórésze az éneklés. Ha pedig öröm dobogtatja meg a magyar ember szívét, akkor dalol; sőt igen sokszor még a munkáját is, akár a természet ölen, akár a műhelyben foglalatoskodik, nótával fűszerezi és végzi.

Az ének- és dalszeretetből fakadt a mi református énekkarunk megalakítása is hét esztendővel ezelőtt. Énekkarunk egyike az ország legfiatalabb dalosegyesületeinek, de nevét és hírét már a távolabbi helyeken is ismerik. A legnagyobbszerű példa arra, hogy az igazi lelkesedés, a nemes ügyért való buzgólkodás esodákat tud teremteni. Az alig néhány esztendőre visszatekintő énekkar, melynek első karnagya *dr. Horváth József* tanfelügyelő, majd az ő eltávozása után az egyház utódául megválasztott kántora: *Árok szállásy János*, jelenleg pedig *Papp Ferenc* állampénztári főtiszt művészi vezetése alatt a legmagasabb nivóra emelkedett s számtalan alkalommal gyönyörködtette nagyszerűen összehangolt karával ugy a templomi gyülekezetet, mint hangverseny alkalmával a műpártoló közönséget. Az énekkar rövid fennállása alatt igyekezett betölteni azt a magasztos hivatást, mely reá a magyar dal-kultúra művelése, valamint a vallásos és nemzeti érzés ápolása terén várakozott. Kebelében most van megalakulóban egy temetési kórus, amely — a kegyeletes szükséghez és igényekhez képest — a gyülekezet rendelkezésére fog állani. Elismerésre és tiszteletreméltó az énekkar tagjainak lelkesedése és páratlan lelkiismerete, melylyel az énekórákra jártak el. Hiszen csak így lehetett arra a magaslatra emelni az énekkart, hogy olyan sikerekben bővelkedhetett, mely sikereknek szép eredménye az énekkar üvegszekrényében látható hatalmas ezüst serlegek, dísztárgyak és plakettek. Bárha az énekkar az ország fiatalabb dalosegyesületei közé tartozik is, tagjai kö-

zött szép számmal vannak, akiket az Országos Magyar Dalosszövetség a magyar Dal, általában a magyar dalosügy körül kifejtett kiváló buzgalmukért 10 évi működés után elismerő oklevéllel, 20 év után a bronz- és 30 év után az ezüstéremmel tüntetett ki.

Az énekkar eredményének a sikere a karmester kiváló képességeiben, a titkárnak fegyelmet fenntartó ténykedéseiben, valamint a tagok fáradtságot nem ismerő buzgóságában rejlett. Papp Ferenc nemrégiben megválasztott karnagy lelkiismeretes és ambiciózus vezetése és munkássága mellett, tagjaiban megújulva és megerősödve olyan nívón áll, hogy szerénytelenség nélkül elmondhatjuk, hogy városunkban egyik értékes és szép eredménnyel működő munkása a magyar dalkulturának. Kétségtelen bizonyosságát szolgáltatta ennek a nemrégiben lefolyt makói kerületi dalosversenyen is. A jövő évben Budapesten megtartandó országos dalosverseny babérait csak azok az egyesületek pályázhatnak, akik előbb a kerületi válogató versenyen már megállották a helyüket. Makón az Országos Magyar Dalosszövetség IX-ik — szegedi — kerülete válogatta ki a nagyversenyre érett dalárdákat.

A Makón elért újabb szép siker alkalmából köszöntjük az énekkart, vezérét ép úgy, mint minden egyes tagját. Hajoljon meg előttük az elismerés és hála lobogója. Mi csak annyit tudunk mondani az énekkar ritka izléssel és művészi érzékkel előállított lobogójának lengetése közben: büszkék vagyunk az énekkarra. Ez az énekkar megérdemel minden erkölcsi és anyagi támogatást.

Az énekkarnak ezen legújabb győzelme alkalmából kívánjuk, hogy a megnyert dícsőség fűzze még közelebb egymáshoz tagjait s teremtsen olyan egységet, melynek eredményeit még sokszor élvezhessük örvendező lélekkel. Adjon a kegyelemnek Istene ennek az énekkarnak továbbra is olyan tagokat és vezetőket, akik nem kényszerűségből, hanem szeretettel és lelkesedéssel művelik a magyar dalt, hogy így ennek az egyesületnek a munkássága is hozzájáruljon ahhoz, hogy a mi édes anyanyelvünk és sok próbát kiállt, jobb sorsra érdemes nemzetünk mind az idők végeztéig megmaradjon. Hogy béreken és rónákon át, határokon innen és határokon túl, ott is, hol a durva erőszak most elnémította a magyar nótát, hol elszakított testvéreink várják a felszabadulást, minél több helyen zengjen fel a szegedi ref. énekkarnak a jeligeje:

Szívünkben, dalunkban

Isten és Haza!

Papp Ferencnek, az új karnagnak Makón elért első kiváló sikere pedig legyen biztatója a jövőben. —óg—

HIREK

Istentiszteletek sorrendje:

F. hó 11-én, vasárnap d. e. 10 órai kezdettel gyülekezeti istentisztelet (Bakó L. lelkész), d. u. 6 órakor hálaadás (Kiss

T. h. lelkész.)

Énekek heti sorrendje:

Szeptember 10-én, szombaton délután:

Kezdőének 191. 1.
Főének 191. 2. 3. 4.
Záróének 191. 5.

Szeptember 11-én, vasárnap délelőtt:

Kezdőének 39. 7.
Főének 88. 1. 2.
Préd. előtt 89. 5.
Záróének 88. 6. 7. 8.

11-én, vasárnap délután:

Kezdőének 158. 1.
Főének 158. 2. 3.
Záróének 158. 4.

14-én, szerdán:

Kezdőének XXXIV. 1.
Főének XXXIV. 2. 3.
Záróének XXXIV. 8.

Bibliakörben:

12-én, hétfőn:

Kezdőének LXVI. 1. 2.
Közének 290. 1. 2. 3.
Záróének 167. 1. 3.

Tanévmegnyitás

E hó 19-én d. e. 8 órai kezdettel templomunkban istentisztelettel kezdjük. — Elemi iskolánkban a pótbeiratások f. hó 18. és 19-én lesznek. Legújabb intézkedés szerint a tanévmegnyitás f. hó 21-én, szerdán lesz, mikor is délelőtt 9 órai kezdettel tartunk tanévmegnyitó istentiszteletet.

Bibliakörünk Istennek tetsző munkáját újból megkezdette. Minden hétfőn délután 6 órai kezdettel az egyház tanácsstermében jövünk össze s az idén a Szentírás szociális tanításaival fogunk megismerkedni.

Uj diakonisszánkat. Szalay Erzsébet testvért a szeptember 4-i istentisztelet keretében állítottuk be hivatalosan is egyházközségünk javára végzendő áldásos munkásságába. Köszönet és hála e helyről is a Lorántfy Zsuzsána Egyesületnek, hogy a sulyos idők dacára is előteremtí az anyagiakat és így lehetővé teszi, hogy a diakonissza által végzett áldott és eredményes szolgálat ne szakadjon félbe.

Ev. leánykonferencia volt f. hó 8-án Szegeden. Az egyházmegye területéről szép számban összegyűlt ev. leánysereget a szegedi ref. leánykör nevében G. Nagy L. köszöntötte.

Makláró Károly kúnhegyesi lelkészt, a tiszántúli egyházkerület lelkészi főjegyzőjét, az egyházi és társadalmi életben kifejtett buzgó munkásságának elismeréseképpen a Kormányzó ur kormányfőtanácsossá nevezte ki.

A békésbánáti egyházmegye ez évi rendes közgyűlését október hó 7-én, a bírósági üléseket pedig október 6-án délután tartja Hódmezővásárhelyen.

Cziáky Károly abaujszántói lelkész, abauji esperes, pásztorokodásának 49-ik esztendejében augusztus 27-én elhunyt.

Az Országos Református Lelkészegyesület jövő esztendei konferenciáját Nagykőrösön tartja. A konferenciával kapcsolatban lesz az Országos Presbiteri Szövetség nagygyűlése is.

„Gályarabok“ nevű harangot szentelt a keszthelyi református gyülekezet szeptember 4-én. Az ünnepi szolgálatot Antal Géza dr. dunántúli püspök látta el.

A vasárnap megszentelése Gödöllőn a református presbiterium tagjai és a rkat. apátplébános a községi képviselőtestületben kimondatták, hogy a vasárnapi piacot szombatra helyezik át. Szeptembertől kezdve már nincs piac az Ur napján — Gödöllőn.

Országzászló a vidéken. Szegeden erőteljes mozgalom indult meg, hogy a Trianon ellen való örök magyar tiltakozás hirdetésére Szegeden is állittassék fel az országzászló. Hasonló mozgalmat indított a Kecskeméti Lapok is Kecskeméten, ahol a helybeli iparosok és vállalkozók teljesen ingyen vállalták el az országzászló felállításával kapcsolatos összes munkálatokat.

A farancia protestáns egyházaknak ez év első felében mintegy fél millió frank deficitjük volt. Ennek eltüntetésére megállapodtak abban, hogy a második félévben minden hónap első hetében u. n. »deficit«-hetet rendeznek, amikor minden felnőtt protestánsnak 3 frankot kell fizetni.

Beszámoló az ORLE konferenciáról. Jeleztük már lapunkban, hogy az Országos Református Lelkészegyesület aug. végén Karcagon rendezte meg fennállásának 25-ik évében konferenciáját és közgyűlését. A nagy napokon csonka hazánk csaknem minden tájáról sereglettek össze s megszállott területekről is sokan eljöttek a karcagi tanácskozásokra. A két első napon folyt le a konferencia. Dr. Miklós Ödön az aktuális dátumok során rámutatott arra, hogy ez az esztendő nem a történelem tényeinek, hanem a történelem nagy személyiségeinek a gazdag esztendeje. Igy: Washington György 200, Baksay Sándor 100 esztendővel ezelőtt születtek, Goethe 100, Arany János 50 esztendővel ezelőtt haltak meg. — Csikesz Sándor egy. tanár a magyar református lelképásztort mutatta meg, állította oda az elmult négy évszázad tükörében. Dr. Illyés Endre a vallástani nagy fontosságáról szolt. Külön tanácskoztak a vallástani lelkészek és külön összejövetelen épültek a tiszteletes asszonyok. — Gazdasági és szociális ügyek előadói voltak: dr. Serényi Gusztáv közgazdasági író, Egerházy Lajos, Gál Lajos, Sütő Kálmán. Sok életrevaló gondolat vetődött fel ezeknek a kérdéseknek tárgyalása alkalmával és sok határozati javaslat hangozott el munkaalkalmak megteremtése, szegényeink intenzív és okszerű gondozása, telepítések és több agrárkérdésnek sürgős megoldása érdekében. Juhász László esperes az Egyesület megalakításáról szolt és rámutatott azokra az áldásos eredményekre, melyeket a 25 éves ORLE el tudott érni és biztosíthatott a magyar református lelkészi kar számára. Kájel Endre a Heidelbergi Káté-nak ismét első helyet kíván biztosítani a katechéták iskolájában. Dr. Vass Vince úrvaesorai előkészítőt tartott Mérlegen c. előadásában, mert vasárnap úrvaesorával élt a pásztorok serege, nemkülönben a gyülekezet is. Ez alkalommal az Igét hirdette Farkas István püspök, dr. Baltazár püspök pedig ágendázott. — Hétfőn (22-én) tartott kongresszusnak kiemelkedő pontja volt az elnöki megnyitó. Számos, igen értékes köszöntés hangozott el a jubiláris közgyűlésen hazai és külföldi intézményeknek és testületeknek nevében. Majd a titkári előterjesztések és különböző jelentések nyertek elintézését. B. e. Kovács

Emil karcagi születésű, budapesti-fasori lelkipásztor sokat fáradozott és buzgólkodott az ORLE megalakulásának és megerősödésének érdekében. Emlékét egyik iskola falába helyezett relieffel örökítették meg. Karcag város népe, közelebbről, református társadalma meleg szeretettel fogadta és látta el vendégeit. Isten nagy ügyének szolgálatában a karcagi nemes gyülekezet lelkiépülését célozták és szolgálták a reggeli és délutáni órákban a templomban és imatermekben tartott áhítatok. Ilyen alkalommal szolgáltak: Juhász László, Szabó Imre esperesek, dr. Kovács J. István theol. tanár és mások.

UJSZEGEDI MISSZIÓI EGYHÁZ

Istentiszteletek sorrendje:

F. hó 11-én d. e. 9 órakor istentisztelet Ujszegeden (Teleki S. lelkész); d.e. fél 11 órakor istentisztelet Kecskételepen—(Teleki S. lelkész); d.u. fél 3 órakor istentisztelet Sándorfalván (Teleki S. lelkész);

délután 3 órakor istentisztelet és urvacSORAOSZTÁS Ószentivánon (Durkó G. hl)

F. hó 18-án délelőtt 9 órakor istentisztelet Ujszegeden (Teleki S. lelkész.)

Egyházközségi közgyűlés. Az ujszegedi református missziói egyházközség képviselői alapon szervezett közgyűlése folyó évi szeptember hó 18-án délelőtt 9 órakor az ujszegedi imateremben tartandó istentisztelet végeztével 10 órai kezdettel, amelyben pedig a közgyűlés tagjai határozatképes számban meg nem jelenének, ugyancsak szept. 18-án d. e. fél 11 órai kezdettel az ujszegedi imateremben ülést tart, mely utolsó esetben a megjelentek számára való tekintet nélkül, határozatképes lesz. A közgyűlésre szeretettel hívjuk és várjuk a presbiterium tagjait és közgyűlési képviselőket, valamint, mint hallgatóságot, gyülekezetünk minden érdeklődő tagját. A gyűlés tárgysorozata: 1. 63. dics. 1. vers. Bibliaolvasás, ima. 2. A gyűlés törvényszerű összehívásának és a határozatképeségnek megállapítása. 3. Jelentés az 1931—32. munkaszünetéről. 4. A presbiterium határozatának tárgyalása a választókörök újabb beosztása s a választás módosítása tárgyában. 5. Esetleges indítványok. 6. XC. Zsolt.

Dr. BUCSY PIROSKA fogorvosi rendelését újból megkezdte Széchenyi-tér 6.

Használt iskolai könyvek féláron kaphatók.

Használt iskolai könyveket magas áron veszek. Engem érdeklő, iskolákból kiesett tankönyveket is vásárolok. — Legmagasabb árat fizetek egyes kötet könyvekért és teljes könyvtárakért.

Régebbi és újabb kiadású ref. hittankönyvek nagy raktára.

Hungária Antiquarium Szeged, Batthányi-u. 2. Tel. 22-51

Sveizi órák, ékszerek részletfizetésre is.

Nagy óra és ékszerjavító műhely
Tóth József

Kölcsey utca 7. Képes árjegyzék ingyen.

Gázgyár városi irodájában

és mintatermeiben gáztakarék-tűzhelyek és autógéisek stb.

havi részletre

Kölcsey-utca 11.

Telefon: 30—62.

Zsoltárok, Bibliák, ▶ a Lelkészi Hivatalban.

Felelős kiadó:

TELEKI SÁNDOR lelkész

Előfizetés: havonként 50 fillér.

Egyes szám ára 15 fillér.

Szerkesztőség és kiadóhivatal:

Ref. lelkészi hivatal, Szeged.

Megjelenik: hetenként szombaton.

Nyomja: a Prometheus-nyomda, Szeged.

KIR. ÜGYÉSZSÉG

H. Széchenyi tér.